Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U001084

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 18-04-2026

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Карасьов Віталій Володимирович
2. Vitalii V. Karasov

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8039-2811

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 035

Назва наукової спеціальності: Філологія

Галузь / галузі знань: гуманітарні науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Філологія

Дата захисту: 28-05-2026

Спеціальність за освітою: Філологія

Місце роботи здобувача: Національний університет "Львівська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 02071010

Місцезнаходження: вул. Степана Бандери, Львів, 79013, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 12872

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Львівська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 02071010

Місцезнаходження: вул. Степана Бандери, Львів, 79013, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Львівська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 02071010

Місцезнаходження: вул. Степана Бандери, Львів, 79013, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 16.21.51, 16.31.03, 16.31.05

Тема дисертації:

1. Статистичний та метафоричний профілі ідіолекту Оксани Забужко

2. Statistical and metaphorical profiles of Oksana Zabuzhko's idiolect

Реферат/анотація:

1. Дисертацію присвячено дослідженню ідіолекту Оксани Забужко із застосуванням корпусної методології, автоматизованої стилеметрії за допомогою інтерпретованої об'єктно орієнтованої мови програмування Python та аналізу концептуальної метафори. Використано підкорпус прозових текстів письменниці загальним обсягом близько 390 тисяч токенів, який містить твори різних періодів її творчості та збалансований за жанровими та часовими параметрами. Для зіставлення використано два підкорпуси текстів сучасниць-жінок (Є. Кононенко, М. Матіос, Г. Пагутяк) і сучасників-чоловіків (Ю. Андруховича, Т. Прохаська, В. Шкляра) обсягом близько 600 тисяч токенів. Добір авторів здійснено за принципом хронологічної, жанрової та функціонально-стильової співвіднесеності, що забезпечує коректність зіставлення. Усі тексти було токенізовано, лематизовано, частиномовно розмічено й нормалізовано, а якість анотації перевірено на підвибірках вручну. У центрі уваги перебуває питання співвідношення статистичних параметрів авторського мовлення та когнітивних моделей концептуалізації дійсності, що реалізуються через метафоричні структури. Відсутність ґрунтовного дослідження ідіолекту письменниці, а також окреслення

закономірностей функціонування метафоричних моделей у її прозі та побудова статистичного й метафоричного профілів ідіолекту визначають актуальність теми дисертації. Мета роботи полягає в тому, щоб поєднати статистичні та метафоричні виміри ідіолекту в єдиному аналізі, що уможливлює відтворюваність і порівнянність результатів. У межах дослідження здійснено поетапну процедуру корпусного опрацювання: здійснено відбір і нормалізацію текстів, використано правила стратифікованого добору фрагментів із фіксацією випадкового початкового значення, виконано частиномовне роззначення та статистичну нормалізацію частот за допомогою мови програмування Python та NLTK. Дослідження охоплює дві взаємопов'язані площини: стилеметричну й лінгвокогнітивну, що разом формують цілісний профіль ідіолекту авторки. Дисертація складається зі вступу, чотирьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. У вступі обґрунтовано актуальність теми, визначено мету, завдання, об'єкт, предмет і матеріал дослідження, подано загальну характеристику джерельної бази, окреслено наукову новизну, теоретичне значення та практичну цінність роботи. Новизна полягає у вперше здійсненій спробі створення статистичного та метафоричного профілів ідіолекту Оксани Забужко на основі корпусного аналізу її художньої прози, а також застосування стилеметричних методів та когнітивного аналізу. Практична цінність цієї праці полягає в можливості використання запропонованої методики для авторизації текстів, побудови стилеметричних моделей сучасної української прози. У першому розділі «Підходи до дослідження ідіолекту в сучасній лінгвістиці» подано теоретичні засади дослідження ідіолекту та стилеметрії в сучасній лінгвістиці. Узагальнено основні підходи до розмежування понять ідіолект, ідіостиль та мовна особистість, визначено місце ідіолекту в системі індивідуальної мовної творчості. Наголошено, що ідіолект може бути описаний не лише через лексико-семантичний склад, а й через статистичні закономірності функціонування частин мови, частотність граматичних категорій, синтаксичну зв'язність і специфічні конотаційні вектори лексики. Другий розділ «Формування фактологічної бази та методики дослідження ідіолекту» має методологійний характер і присвячений окресленню методики формування корпусу дослідження, вибору інструментарію та розробленню методики аналізу тексту. Розмежовано корпусно базований і корпусно керований підходи, визначено їхні переваги в забезпеченні репрезентативності й об'єктивності мовних вибірок. Використано математичний апарат для розрахунку стилеметричних індексів та механізми їхньої стандартизації відносно довжини тексту, що забезпечило порівнянність між корпусами різного обсягу. Розглянуто досвід застосування статистичних показників у дослідженнях ідіостилю, у межах якого проаналізовано частотні показники, структурні параметри тексту та стилістичні маркери. У третьому розділі «Статистичний профіль ідіолекту Оксани Забужко» здійснено стилеметричний аналіз ідіолекту письменниці, здобуті дані зіставлено з підкорпусами текстів її сучасників-чоловіків і сучасниць-жінок за допомогою автоматизованих інструментів на основі Python. Під час дослідження реалізовано повний цикл комп'ютерного опрацювання: токенізацію, лематизацію, частиномовне роззначення, частотний аналіз, побудову словників лем і словоформ, розрахунок відносних частот, формування ключових списків частин мови та візуалізацію результатів. У четвертому розділі «Метафоричний профіль ідіолекту Оксани Забужко» проведено когнітивний аналіз концептів ДУМКА, РАДІСТЬ і ГНІВ у прозі Оксани Забужко. продуктивні напрями метафоричного моделювання. У висновках узагальнено результати дослідження.

2. The dissertation investigates the idiolect of Oksana Zabuzhko through corpus methodology, automated stylometry utilizing Python, and conceptual metaphor analysis. The study employs a balanced corpus of the author's prose comprising approximately 390,000 tokens, spanning various genres and chronological periods of her career. For comparative analysis, two reference subcorpora were established: one featuring contemporary female writers (Ye. Kononenko, M. Matios, H. Pahutyak) and another featuring contemporary male writers (Y. Andrukhovych, T. Prokhasko, V. Shklyar), totaling approximately 600,000 tokens. All texts underwent tokenization, lemmatization, part-of-speech (POS) tagging, and normalization; annotation quality was verified through manual verification of subsamples. Based on these empirical data, the study constructs a statistical profile of the writer's idiolect—a system of quantitative indices that reflect structural and semantic patterns—as well as a metaphorical profile that delineates dominant models for conceptualizing mental and emotional states within the author's artistic world. The analysis prioritizes the relationship between the statistical parameters of the author's discourse

and the cognitive models of reality conceptualization realized through metaphorical structures. The relevance of this research stems from the current lack of in-depth scholarship regarding the writer's idiolect, the need to identify patterns in her use of metaphorical models, and the necessity of establishing statistical and metaphorical profiles of her style. The primary objective is to integrate statistical and metaphorical measurements into a unified analysis that ensures result reproducibility and comparability. The study implements a rigorous corpus processing workflow: text selection and normalization, stratified sampling with fixed random seeds, and POS tagging and frequency normalization utilizing Python and the NLTK library. The research operates on two interrelated dimensions—stylometric and linguocognitive—which together generate a comprehensive profile of the author's idiolect. The dissertation comprises an introduction, four chapters, conclusions, references, and appendices. The Introduction establishes the relevance of the research topic, defines the study's purpose, objectives, object, subject, and scope, and outlines the scientific novelty, theoretical significance, and practical value of the work. Scientific novelty lies in the pioneering application of corpus analysis, automated stylometry, and cognitive analysis to construct statistical and metaphorical profiles of Oksana Zabuzhko's idiolect. The practical value of the research lies in the potential application of the proposed methodology for authorship attribution and the construction of stylometric models for contemporary Ukrainian prose. Chapter 1, «Approaches to the Study of Idiolecnb ts in Modern Linguistics», presents the theoretical foundations of idiolect and stylometry research. It synthesizes current approaches to distinguishing the concepts of idiolect, idiostyle, and linguistic personality, defining the idiolect's role within the system of individual linguistic creativity. The chapter argues that an idiolect is defined not only by lexical-semantic composition but also by statistical patterns regarding part-of-speech usage, grammatical frequency, syntactic coherence, and specific connotative vocabulary patterns. Chapter 2, «Formation of the Factual Base and Methods of Idiolect Research», describes the methodological framework, corpus construction, and tool selection. The chapter differentiates between corpus-based and corpus-driven approaches, highlighting their utility in ensuring representative and objective language sampling. The study employs a mathematical framework to calculate stylometric indices and standardize them against text length, ensuring comparability across corpora of varying sizes. To enhance the accuracy of metaphor classification, modern machine learning technologies are described, including CPMMIM, GPT-4, logit calibration, and search-enhanced generation. The research incorporates established statistical indicators to analyze frequency, structural parameters, and stylistic markers. Chapter 3, «Statistical Profile of Oksana Zabuzhko's Idiolect», presents a stylometric analysis of the author's writing, comparing the obtained data against corpora of her male and female contemporaries using Python-based computational tools. The study implemented a comprehensive computational processing pipeline, comprising tokenization, lemmatization, part-of-speech (POS) tagging, frequency analysis, dictionary construction (lemmas and word forms), relative frequency calculation, and key POS list generation. Chapter 4, «The Metaphorical Profile of Oksana Zabuzhko's Idiolect», conducts a cognitive analysis of the concepts THOUGHT, JOY, and ANGER within the author's prose. The conclusions summarize the research findings.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Karasov V., Levchenko O. Quantitative markers of idiolect: stylometric analysis of Oksana Zabuzhko's literary texts. Актуальні питання гуманітарних наук. 2025. Вип. 91, т. 1. С. 241–246.

- Карасьов В. В., Левченко О. П. Специфіка метафоризації за моделлю впадати + в/у +що в художній прозі Оксани Забужко. Modern Philology. 2025. № 4. С. 83–89.
- Карасьов В. В., Левченко О. П. Метафоризація концепту радість у художній прозі О. Забужко: корпусний підхід. Актуальні питання гуманітарних наук. 2024. Вип. 82, т. 1. С. 328–333.
- Levchenko O., Karasov V. Statistical profile of O. Zabuzhko's idiostyle. CEUR Workshop Proceedings. 2024. Vol. 3722: Proc. of the 8th Intern. conf. on computational linguistics and intelligent systems. Vol. 4: Computational linguistics workshop (CLW-CoLInS 2024), Lviv, Ukraine, Apr. 12-13, 2024. P. 251–264.
- Karasov V., Levchenko O. ANGER conceptual metaphors in literary texts by Oksana Zabuzhko and Halyna Pahutyak. CEUR Workshop Proceedings. 2023. Vol. 3396 : Computational linguistics and intelligent systems 2023 : proc. of the 7th Intern. conf. on computational linguistics and intelligent systems. Vol. II: Computational linguistics workshop. Kharkiv, Ukraine, Apr. 20-21, 2023. P. 436–448.
- Карасьов В. В., Левченко О. П. Алгоритм автоматичної ідентифікації метафори (на матеріалі творів О. Забужко). Лінгвістика. 2021. № 1 (43). С. 88–96.

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Левченко Олена Петрівна
2. Olena P. Levchenko

Кваліфікація: д. філол. н., професор, 10.02.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7395-3772

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Львівська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 02071010

Місцезнаходження: вул. Степана Бандери, Львів, 79013, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Приходько Ганна Іллівна

2. Ganna I. Prihodko

Кваліфікація: д. філол. н., професор, 10.02.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6220-5333

Додаткова інформація: Scopus Author ID: 57219147819;
www.webofscience.com/wos/author/record/1907217;
scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=3nDDfQoAAAAJ

Повне найменування юридичної особи: Запорізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: вул. Університетська, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ділай Ірина Петрівна
2. Iryna P. Dilai

Кваліфікація: д. філол. н., доц., 10.02.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9626-290X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дружбяк Світлана Володимирівна
2. Svitlana V. Druzhbyak

Кваліфікація: к. філол. н., доц., 10.02.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8971-9852

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Львівська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 02071010

Місцезнаходження: вул. Степана Бандери, Львів, 79013, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Куньч Зоряна Йосипівна

2. Zoryana Y. Kunch

Кваліфікація: к. філол. н., доц., 10.02.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8924-7274

Додаткова інформація: Scopus Author ID: 57200316529; https://scholar.google.com/citations?hl=zh-CN&user=UjMkJo8AAAAJ

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Львівська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 02071010

Місцезнаходження: вул. Степана Бандери, Львів, 79013, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Микитюк Оксана Романівна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Микитюк Оксана Романівна
Відповідальний за підготовку облікових документів	Мельник Наталія Богданівна
Реєстратор	Юрченко Тетяна Анатоліївна
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна

